

ایران

یادداشتی از محمد صالح علا
شاعرونویسنده

کرونا ی عزیز
به داد ما رسید!

در صفحه آخر بخوانید

حسنى مبارک در سن ۹۱ سالگى
پس از يك عمل جراحى
درگذشت

پایان فرعون

در صفحه بين الملل بخوانيد

غلامرضا ظریفیان
در گفت وگوى «ایران»:

اقلیت مجلس آینده
نقش ملی خود را
ایفا کند

در صفحه سیاسى بخوانید

■ سال بیست و ششم■ شماره ۷۲۸۹■ چهارشنبه۷ اسفند ۱۳۹۸■ ۲۰ رجب ۱۴۴۱■ ۲۰ منصفه■ قیمت در تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان / دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان■ Wednesday 26 Feb. 2020■ ISSN1027-1449 Keytitle: IRAN (Tehran)

گزارش‌های امروز «ایران» درباره واقعیت کرونا، ویروس شایعه، بیماری سودجویی

کرونا

در مسیر کنترل

– رئیس‌جمهوری: اعتماد مردم برای ما اصل است و واقعیت باید به مردم گفته شود

– اجتماعات غیر ضرور تعطیل می‌شود – تشکر از همه پرسنل پزشکی و درمانی

– گفت‌وگوی «ایران» با دو بیمار کرونایی در شهر قم که بهبود یافته‌اند:

روحیه خود را بنابزید، مراقبت‌های پزشکی کرونا را شکست داد

– چرا در هر بحران از نقطه صفر آغاز می‌کنیم؟

از سودجویی تا بی اعتمادی عمومی

آخرین آمارهای کروناویروس در کشور؛ ۹۵ مبتلا و ۱۵ فوتی

ابتلای معاون وزیر بهداشت به کرونا

پیش‌بینی‌ها بموقع بود و مردم و مسئولان غافلگیر نشدند

بارش‌های سیل آسا تاکنون بدون خسارت

۱۱

مدیریت بحران با اطلاع رسانی دقیق

سال‌ها پیش ما تجربه خبرنگاری بحران را در جنگ داشتیم. همان روزها که تهران زیر بمباران بود ما در پناهگاه بودیم و روزنامه را منتشر می‌کردیم به‌طوری که در همان پناهگاه اطلاعات به‌دست می‌آوردیم و گزارش و خبر می‌نوشتیم. در آن زمان تهران به‌دلیل بمباران دشمن شرایط بحرانی داشت و مردم نگران آمارهای تلفات ناشی از این اتفاق بودند، آنها تشنه اخبار و گزارش بودند و می‌خواستند بدانند در کشور چه خبر است. ما در آن دوران سعی کردیم اصول خبرنگاری بحران را رعایت کنیم. چند روان‌شناس؛ جامعه‌شناس؛ انسان‌شناس و حقوقدان را به روزنامه دعوت کردیم تا با کمک آنها هم بتوانیم شرایط روحی و روانی مردم را کنترل کنیم و هم اخبار شفاف در اختیارشان قرار دهیم. همچنین باید توجه می‌کردیم که اطلاعات دقیق به دشمن ندهیم لذا آن زمان کارمان بسیار سخت بود اما خوشبختانه توانستیم آرامش را به مردم بدهیم. حالا شرایط درباره شیوع بیماری کرونا نیز همین گونه است. این موضوع برای مردم و مسئولان بسیار مهم شده است چرا که بیماری کرونا بازتاب جهانی داشته و باید از چند جنبه این موضوع را بررسی کرد. ابتدا اینکه این بیماری از چین شیوع پیدا کرد و دامنه گسترش این بیماری آنقدر بالاست که همه مردم را نگران کرده و به نوعی فضای توأم با اضطراب، ترس و بدبینی را هم به وجود آورده است. با این حال می‌خواهم بگویم مسئولان که می‌دانستند این ویروس وارد ایران می‌شود باید از همان روزهایی که چین درگیر این بیماری شده بود تمهیدات لازم را در نظر می‌گرفتند. با رسانه‌ها صحبت می‌کردند تا خبرنگاران برای مردم درباره آموزش‌های پیشگیری از کرونا گزارش می‌نوشتند.

باید در تمام این روزها مسئولان به مردم توضیح می‌دادند که چه تدارکی برای وضعیت بهداشتی مردم در مواجهه با شیوع این بیماری دارند. همین توضیحات باعث می‌شد تا فشار روحی و روانی مردم نسبت به بیماری کرونا کمتر شود. ما در این زمان نیاز به روزنامه‌نگاری بحران داریم. روزنامه‌نگاری بحران با روزنامه‌نگاری عادی تفاوت دارد. در روزنامه‌نگاری بحران چند فرآیند را همزمان باید در نظر بگیریم که اطلاع‌رسانی دقیق، درست و قابل اعتماد باشد و باید مردم مطمئن شوند که اطلاعات را دقیق دریافت می‌کنند. این اطلاعات نباید منجر به استرس، القای یأس یا ناامیدی باشد. چرا که این موضوع خود به بحران با روزنامه‌نگاری عادی تفاوت دارد. در روزنامه‌نگاری بحران چند فرآیند را باید با هم پیش ببرند. ابتدا اطلاع‌رسانی دقیق داشته باشند و سپس سعی کنند اضطراب را در بین مردم کاهش دهند. این نوع اطلاع‌رسانی موجب می‌شود تا تحمل‌پذیری جامعه بالا برود. در مجموع می‌توان گفت روزنامه‌نگاران بحران، باید دانش و آگاهی‌شان را درباره خود بحران، تأثیرات اجتماعی و اقتصادی آن، ابعاد مختلف آن و تأثیرات انسانی آن تا حد ممکن افزایش دهند و پیش از وقوع بحران به مردم آگاهی بدهند، البته آنها باید بدانند که تولید ترس نکنند. روزنامه‌نگاران باید به مسئولان هشدار دهند و آنها را آماده کنند. این نحوه عملکرد پیش از بحران ضریب آمادگی را بالا می‌برد و آسیب‌های بحران را کاهش می‌دهد. درواقع روزنامه‌نگاران باید طوری به بحران بپردازند تا امید دوباره به زندگی در جامعه برگردد.

البته این امیدواری نباید کاذب باشد. متأسفانه ما در رسانه‌ها بویژه تلویزیون مدیریت بحران اخبار نداریم. مدیریت بحران هم در سطح کلان به خوبی کارش را انجام نمی‌دهد. وزارت بهداشت وزارتخانه حساسی است. باید همه تخصص‌ها را در خودش جای دهد که اگر شرایط بحرانی این چنین برایش به وجود آمد از دیگر تخصص‌ها کمک بگیرد. فکر می‌کنم جای جامعه‌شناس‌ها؛ متخصصان ارتباطات، روان‌شناسان و انسان‌شناسان در کنار پزشکان خالی است. اگر این افراد در وزارت بهداشت باشند می‌توان انتظار داشت که ترکیب مناسب برای کنترل مدیریت بحران در این وزارتخانه تشکیل شده است که از این طریق فرآیند تولید محتوا و انتشار اخبار هم مدیریت می‌شود. در نتیجه مردم می‌توانند به اخبار رسانه‌ها و همین‌طور مسئولان اعتماد کنند. درباره ویروس کرونا لازم است که مسئولان شفاف اطلاعات را در اختیار رسانه‌ها قرار دهند تا آنها به طور حرفه‌ای به مردم بگویند که وضعیت کشور چگونه است. همین دادن اطلاعات هوشیاری عمومی را بالا می‌برد و مردم می‌دانند اوضاع تحت کنترل است.

چگونه مجلس می‌تواند واقعا در رأس امور قرار بگیرد؟

غرض از نوشتن این مقاله تضعیف «شورای نگهبان» نیست. نگارنده از بیان این مطالب هیچ انگیزه جناحی ندارد و هدف سیاسی هم دنبال نمی‌کند. انتشار این مقاله نیز به عمد به پایان انتخابات موکول شد تا بیان این موارد حمل به تلاش برای ایجاد بی اعتمادی به مجلس شورای اسلامی و کاهش میزان مشارکت رأی‌دهندگان نشود. هدف از این مقاله بیان یک ایراد حقوقی و طرح یک پیشنهاد اصلاحی است تا مجلس شورای اسلامی، آن‌طور که باید و شاید – واقعاً در رأس امور قرار بگیرد، چرا که بدون اعمال این اصلاحات، ساختار کنونی چنین اجازه‌ای به آن نمی‌دهد. اما چرا مجلس در ساختار کنونی در رأس امور نیست؟ چون در ساختار کنونی «شورای نگهبان» – به دلیل مدل اعمال نظارتی که از آن تبعیت می‌کند – در رأس امور قرار گرفته است:

در نظام‌های سیاسی دنیا سنجش «مطابقت مصوبات مجلس با اصول قانون اساسی» طبق دو مُدل صورت می‌گیرد. مُدل اول مُدل موسوم به Abstract review است؛ و مُدل دوم مُدل Concrete review نام دارد.

در مُدل اول، نهاد مسئول نظارت (نهاد همتای شورای نگهبان) پیش از اینکه مصوبه مجلس به قانون تبدیل شود، نظارت خود را اعمال می‌کند. یعنی یک نظارت پیشینی (A priori) دارد. اما اعمال این نظارت – هر چند یک نظارت پیشینی است – معمولاً بر «همه» مصوبات اعمال نمی‌شود؛ بلکه نظارت نهاد ناظر صرفاً بر مصوبات ارگانیکی اعمال می‌شود که هدف آنها قانونگذاری در مورد حوزه ساختاری و روابط میان-نهادی است. یعنی اگر مجلس بخواهد قانونی تصویب کند که مثلاً اختیار یک نهاد حکومتی را افزایش یا کاهش دهد، یا اگر بخواهد برای برگزاری همه‌پرسی قانون تصویب کند، یا اگر بخواهد تغییر در ساختار حکومت اعمال کند، آنگاه نهاد نظارتی وارد عمل می‌شود و مطابقت آن قانون را با قانون اساسی ارزیابی می‌کند.

در مُدل دوم نهاد نظارتی «پس» از تبدیل شدن مصوبه به قانون و صرفاً در صورت «ثبت درخواست» (Constitutional challenge) می‌تواند مطابقت یک قانون مورد مناقشه را با قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد. یعنی، در این مُدل، قوانین مصوب مجلس – پس از اجرا – و فقط در صورت وجود تردید در مورد مطابقت آنها با قانون اساسی مورد نظارت نهاد ناظر قرار می‌گیرند. در این مُدل منطق این است که مطابقت قانون با اصول قانون اساسی تنها در «عمل» و پس از «اجرای قانون» قابل تشخیص است. در این مُدل «ثبت درخواست» نیز – در برخی نظام‌ها – صرفاً از جانب مقامات رسمی (که قانون تعیین کرده) قابل وصول است و در برخی سیستم‌ها هر شهروند می‌تواند در شرایطی خاص این درخواست نظارت را مطرح نماید. به عنوان مثال، در کشوری که پیرو چنین مدلی است، تصور کنید قانونی وضع شده که مقرر داشته حمل مواد مخدر بالای فلان حجم «قاچاق» محسوب می‌شود و فردی مطابق آن قانون بخاطر حمل بالای آن حجم به جرم «قاچاق» متهم شده است. در چنین مدلی، آن فرد می‌تواند مطابقت قانون مذکور را با «اصل برائت» که در قانون اساسی ذکر شده مغایر بخواند و قانون را در «دادگاه قانون اساسی» یا «دیوان عالی» مورد «چالش قانون اساسی» قرار دهد. در این صورت، نهاد ناظر – که معمولاً دادگاه است – وارد عمل می‌شود و مطابقت آن قانون را با اصل برائت مصرح در قانون اساسی مورد سنجش قرار می‌دهد.

حال، مدلی که در ایران پیاده می‌شود، مُدل اول است. یعنی شورای نگهبان در ایران پیش از تبدیل شدن مصوبه به قانون و – بدون ثبت درخواست و وجود مناقشه – مطابقت آن را با قانون اساسی و شرع بررسی می‌کند. اما با این تفاوت عمده که در ایران – برخلاف اغلب نظام‌های سیاسی در دنیا – نهاد نظارتی (شورای نگهبان) نه فقط بر قوانین ارگانیک و ساختارمحور که بر «همه» مصوبات مجلس نظارت دارد. یعنی همه نظارت پسینی دارد، هم نظارت مستمر و هم نظارتی که بر همه جنس قانون اعمال می‌شود. یعنی در عمل، شورای نگهبان بر مصوبات مجلس شورای اسلامی «حق و تو» دارد.

یادداشت

رامتین رادینیا
روزنامه نگار

موانع اطلاع‌رسانی در بحران‌ها

آموزش و آگاه‌سازی افکار عمومی جامعه در زمینه‌های مختلف از جمله الزامات پیشگیری، آمادگی و مقابله در برابر حوادث و سوانح همواره چالش برانگیز و با موانعی مواجهه است. سطح سواد و تحصیلات جامعه مخاطب، ابزارهای در اختیار برای آموزش و اطلاع رسانی، برخورداری رسانه از اطلاعات و دانش موضوع مورد نظر، زبان مشترک برای انتقال معانی پیام‌ها، زمینه‌های فرهنگی پذیرش، وضعیت اقتصادی جامعه، میزان مقبولیت، مشروعیت و اعتبار منبع پیام، تجربه‌های پیشین، سطح حمایت و مشارکت اجتماعی، هنجارها، نگرش و باورهای عمومی؛ همگی در زمره عوامل مؤثر بر فرآیند اطلاع‌رسانی و آموزش جامعه در برابر بحران‌ها اعم از منشأ طبیعی یا دارای منشأ انسانی همچون اپیدمی اخیر ویروس کرونا به شمار می‌آید. در این میان شاخص‌هایی چون تجربه جمعی، اعتماد جامعه به رسانه‌ها و مسئولان، شرایط اقتصادی مردم و کم و کیف آموزش‌ها از اهمیت بیشتری برخوردار است.

ورود ویروس خطرناک کرونا به ایران با توجه به قدرت سریع فراگیری آن شاید بعد از شیوع طاعون در اواخر دوره قاجار تجربه‌ای نو و کم سابقه برای جامعه به شمار می‌آید که به طور حتم از بی آن در کنار تلخکامی‌ها درس‌های ارزشمندی نیز بر جای خواهد گذاشت. چه آنکه هر حادثه تلخی در زندگی فردی و جمعی، میزان هوشیاری فردی و اجتماعی را افزایش می‌دهد و همچون واکنسی جامعه را در برابر رخدادهای آینده مقاوم و توانمند می‌سازد. جنگ‌ها، سوانح طبیعی، شیوع بیماری‌های مرگ‌زا و حوادث دلخراش به‌طور معمول از آن دسته رخدادهایی هستند که روح جامعه را می‌آزارند و تجربه آن باعث درس آموزی برای چندین نسل می‌شود.

به‌طور حتم تجربه ما نیز در مواجهه با کرونا آگاهی عمومی جامعه ایران را نسبت به بیماری‌های فراگیر افزایش خواهد بخشید و نگاه به بهداشت محیط، الزامات پوشش درمانی و همچنین اطلاع‌رسانی و آموزش عمومی در برابر بحران‌ها متحول و نتایج مثبت آن نصیب نسل‌های آینده خواهد شد.

درس دیگر در حوزه ایفای نقش رسانه‌های جمعی در آموزش و اطلاع‌رسانی بحران‌ها رقم خورد. گرچه این بخش از نیمه پر برخوردار است اما با نگاه نقادانه می‌توان آسیب‌های موجود در چرخه انتقال پیام، اختلال‌های رخ داده و کمبود اعتبار منبع پیام و کاهش تأثیرگذاری در بخش‌هایی از چرخه انتقال پیام را مشاهده کرد.

در این آزمون تاکنون رسانه‌های نوین همچون شبکه‌های اجتماعی و کانال‌های ارتباطی گوی سبقت را از رسانه‌های سنتی همچون مطبوعات و رادیو و تلویزیون برده‌اند. دوسویه بودن ارتباطات و ایفای نقش مخاطب در رسانه، شفافیت و اعتبار، سرعت انتقال پیام، گستردگی مخاطب، سهولت دسترسی و نهایتاً قدرت نظارت‌گری مزیت رسانه‌های نوین به شمار می‌آید. در حالی که رسانه‌های سنتی این روزها بیشتر از هر زمان در هزارتویی پیچیده از مشکلات اقتصادی، افت جایگاه، تخریب اعتبار و سرمایه اجتماعی و مهم‌تر از همه بحران مخاطب گرفتار آمده‌اند و ناامیدانه بیشتر نظارگرند تا فعال مؤثر عرضه اطلاع‌رسانی و به جای عملکرد کنشی از عملکرد واکنشی و دنبال‌روی برخوردارند و نقش نظارت، آموزش و اطلاع‌رسانی آنان که زمانی بی‌بدیل بود در این رقابت نابرابر به میزان قابل توجهی کاهش یافته و جبران آن نیازمند تغییرات بنیادین است.

مدیرعامل مؤسسه فرهنگی و مطبوعاتی ایران:

رسانه‌ها باید تصویر واقعی از ایران به جهان ارائه دهند

آقای توح شیرالیلو به‌عنوان سرپرست روزنامه ایران دلیلی منصوب شد. مهدی شفیعی مدیرعامل مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران در حکمی شیرالیلو را به‌عنوان سرپرست روزنامه ایران دلیلی منصوب کرد. وی همچنین از موسوی مدیرمسئول سابق روزنامه ایران دلیلی تشکر کرد. سیدضی‌هاشمی مدیرعامل خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) در مراسم معارفه سرپرست روزنامه ایران دلیلی بر نقش رسانه‌ها در امر معرفی ظرفیت‌های بی‌شمار کشور تأکید کرد و گفت: رسانه‌ها باید از تمامی امکانات موجود و تکنولوژی مدرن از جمله فضای مجازی و سایت‌های آنلاین نهایت استفاده را ببرند و صدای ایران را به‌گوش جهانیان برسانند. وی اضافه کرد روزنامه انگلیسی زبان ایران دلیلی این ظرفیت را دارد که توانمندی‌ها و دستاوردهای کشور را به نحو شایسته معرفی کند. مدیرعامل مؤسسه

ایران نیز در این مراسم گفت: رسانه‌ها باید یک تصویر واقعی از کشور به جهان ارائه دهند. مهدی شفیعی بر تقویت روابط با رسانه‌های داخلی و خارجی برای محقق شدن این امر مهم تأکید کرد و افزود: تولید محصولات چند رسانه‌ای، حضور پر رنگ و مؤثر در سایت‌های آنلاین و شبکه‌های اجتماعی، ارتقای کیفیت تولید و محتوای آن و گام برداشتن در جهت سیاست‌های کشور کمک شایانی به جذب مخاطب داخلی و خارجی می‌کند. وی همچنین خواستار معرفی ظرفیت‌های کشور در زمینه‌های مختلف از جمله اقتصادی، فرهنگی، هنری و گردشگری شد و افزود: معرفی مؤثر این ظرفیت‌ها تبلیغات منفی بیگانگان از کشور را خنثی خواهد کرد. شفیعی با تأکید بر جذب گردشگران خارجی افزود: حضور آنان در ایران می‌تواند تصویر غلطی که برخی از کشورها و رسانه‌های بیگانه از کشور ما ترسیم کرده‌اند در ذهن آنان پاک کند.

مهدی شفیعی در حکم توح شیرالیلو نیز نوشت: ارائه تصویری روشن و دقیق از گفت‌مان جمهوری اسلامی ایران، تبیین و معرفی پیشرفت‌ها، توانمندی‌ها و ظرفیت‌های ایران عزیز، در عرصه بین‌المللی از جمله اهداف انتشار روزنامه ایران دلیلی است. برنامه‌ریزی جهت ارتقای کیفیت محتوای هدفمند و هوشمند در چارچوب اهداف روزنامه و سیاست‌های مؤسسه، تولید محصولات چند رسانه‌ای، حضور مؤثر در آنلاین و شبکه‌های اجتماعی در راستای دیپلماسی رسانه‌ای و همکاری همه‌جانبه با دیگر نشریات خانواده ایران از جمله انتظارات در این دوره مدیریتی است.

هر روز با شما در اینجا خواهیم بود، صدای شما، حرف شما و پیشنهاد شما را می‌شنویم و می‌خوانیم و بازگویی کنیم. با ما همراه باشید، بگویید و بنویسید

■ پاسخ به پیام درج شده در تاریخ ۸ بهمن ۹۸ با عنوان ایجاد مزاحمت سگ‌های ولگرد در شهر شرعیته
■ عوامل اجرایی زنده‌گیری سگ‌های بلاصاحب به‌صورت روزانه و طبق برنامه نسبت به گشت‌رنی و کنترل سطح محدوده منطقه اقدام می‌کنند. در همین راستا نیز در تاریخ ۱۴ بهمن ۹۸ یک قلاده سگ در محل مورد اشاره شهروند زنده‌گیری شد. مهربانوش ریاضی/سرپرست روابط عمومی منطقه ۱۹

سلام
ایران
تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۶۹۰۷۵
پیامک: ۰۲۱-۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳

جوابیه